

Hospinews Focus :

“Kinderen hebben het recht betrokken te worden bij de palliatieve situatie van een dierbare”

September 2013

Interview door: Jan Jacobs

Vertaald door : Emmanuelle Vanbesien

Uitgever: Hospichild.be / vzw cmdc-cdcs asbl

Dit betreft een artikel onder voorbehouden rechten op basis van de licentie Creative Commons *Auteurschap – Geen commercieel gebruik – Geen wijziging - 2.0 België* (CC BY-NC-ND 2.0).

U mag:

* dit artikel kopiëren, verspreiden en openbaar maken

Onder de volgende voorwaarden :

* Auteurschap — U moet de naam van de originele auteur vermelden op de wijze aangeduid door de auteur van het werk of door de rechthebbende die u de toestemming geeft (maar niet op een wijze die suggereert dat ze u steunen of het gebruik van de creatie goedkeuren).

* Geen commercieel gebruik — U mag deze creatie niet aanwenden voor commerciële doeleinden.

* Geen wijziging — U mag deze creatie niet wijzigen, veranderen of aanpassen.

Voor aanvragen tot verspreiding die niet onder deze voorwaarden vallen moet u mailen naar evanbesien@hospichild.be

Het Netwerk Palliatieve Zorg overkoepelt verschillende organisaties die palliatieve zorg bieden: thuiszorgorganisaties, ziekenhuizen, rust- en verzorgingstehuizen, palliatieve eenheden en andere initiatieven. Het netwerk heeft als doelstelling de Palliatieve zorg in de regio te optimaliseren.

Hospinews sprak met Lucie Cannie, als psychologe/rouwzorgverantwoordelijke verbonden aan het Netwerk Palliatieve Zorg Gent-Eeklo.

Wat is de achtergrond van het Netwerk Palliatieve Zorg?

Lucie Cannie: In Vlaanderen tellen we vijftien Netwerken Palliatieve Zorg. De Netwerken Palliatieve Zorg kwamen tot stand op Vlaams niveau in 1995 en kort daarna, in 1997 kregen zij eveneens een erkenning als samenwerkingsverbanden op Federaal niveau. Het optimaliseren van de palliatieve zorg in de regio vormt onze voornaamste doelstelling. Daarbij focust het Netwerk vooral op de palliatieve zorgsettings en de hulpverleners. Wij onderhouden geen rechtstreekse contacten met de palliatieve patiënten. Dit wordt opgenomen door het palliatieve thuiszorgteam dat verbonden is aan het Netwerk. We hebben wel oog voor kinderen die in het gezin of de klas te maken krijgen met een palliatieve situatie.

Welke initiatieven nam het Netwerk specifiek voor deze doelgroep?

L.C.: In het kader van de rouwzorg voor kinderen ontwikkelden we een aanbod om de directe omgeving (ouders, leerkrachten, begeleiders...) te ondersteunen. Het is niet onze taak om de rouwzorg zelf in handen te nemen. We willen ouders en begeleiders in de eerste plaats manieren aanreiken om de kinderen te helpen het (nakende) verlies een plaats te geven. Wij gaan daarbij uit van het principe: 'het is niet omdat het kinderen zijn, dat ze niet moeten betrokken worden bij de palliatieve situatie'. Ook jongere kinderen voelen zeer goed aan wanneer er iets aan de hand is. Zij hebben het volste recht afscheid te nemen op hun eigen tempo, op hun eigen manier. Vaak reageert men nog terughoudend vanuit het gevoel 'kunnen we kinderen dit wel aandoen?'

Hoe pakken jullie deze problematiek concreet aan?

L.C.: Wij zetten onder meer een sensibiliseringscampagne op touw naar de hulpverleners en de onderwijswereld. Aan de hand van gefilmde getuigenissen van kinderen maakten we hen duidelijk hoe belangrijk het is de kinderen te betrekken in het verhaal. Daarnaast is er het boek 'Een bed bij het raam' over de emotionele roetsjbaan die een kind met een palliatieve ouder doormaakt. Ten slotte werkten we een tweedaagse vorming uit. Al deze middelen richten zich vooral naar de hulpverleners, omdat zij de sleutelfiguren vormen tegenover de ouders.

Jullie bieden onderwijzers ook een 'rouwkoffer' aan. Wat is de bedoeling daarvan?

L.C.: De rouwkoffer ondersteunt leerkrachten bij het omgaan met verlieservaringen op school of in het gezin van een leerling of leerkracht. Scholen (zowel basis- als secundair onderwijs) kunnen hem ontlend bij het Netwerk. De koffer bevat diverse materialen waarmee de leerkracht aan de slag kan. Om te beginnen een handleiding als leidraad en tips hoe de koffer kan aangewend worden, het werkpakket 'Groeien na verlies' met algemene en brede informatie over verlies en rouw, voorbeelden van draaiboeken voor uiteenlopende situaties, doe-ideeën voor verschillende leeftijdsgroepen, nazorgwijzers.

Voor de kleintjes is er een grote pop, waarvan het gezicht verschillende emoties kan weergeven (blij, angstig, verdrietig, boos). In de koffer zitten ook een aantal handpoppen, elk met een eigen verhaal (terug te vinden in de handleiding). Verder zijn er nog een pak boeken en dvd's over het thema. Kortom, een pak nuttige zaken om de leerkrachten op weg te helpen wanneer ze een verliessituatie willen bespreekbaar maken in de klas.

Jullie aanbod omvat ook een ‘eigen-wijze doos’. Wat is dat precies?

L.C.: We noemen het de eigenwijze doos omdat ze een aanzet wil zijn voor het kind om het verlies op zijn eigen manier te verwerken. Ze ontstond op initiatief van de vier Oost-Vlaamse Netwerken. Deze doos moet een kind in een verliessituatie prikkelen om op een creatieve manier aan de slag te gaan met zijn gevoelens. De inhoud is vrij beperkt, maar kan door het kind aangevuld worden. Een pen, wat vilt, een postkaart, een vouwboekje over herinneringen, kaarten met slagzinnen over gevoelens...

Het Netwerk Gent-Eeklo staat bekend voor zijn uitgebreide bibliotheek

L.C.: Klopt, we hebben ons doorheen de jaren gespecialiseerd in het verzamelen van boeken, dvd's en naslagwerken over het thema rouw, verlies en palliatieve zorg. Op dat gebied zijn we toonaangevend in Vlaanderen, mag ik wel stellen. Een deel van het materiaal is specifiek bestemd voor kinderen. Boeken, maar eveneens een pak educatief materiaal zoals een speldoos, een 'doosje vol troost', dvd's.

Hoe komen hulpverleners, scholen en nabestaanden bij jullie terecht?

L.C.: Vaak via onze website (<http://genteeeklo.palliatieve.org>) of via de instelling waar ze aan de slag zijn of begeleid worden. De palliatieve supportteams van de ziekenhuizen kennen ons bijvoorbeeld goed. Nabestaanden vinden bij ons een luisterend oor, informatie en advies. Indien er een behoefte bestaat aan een continue ondersteuning, zoek ik naar een gepaste begeleiding, therapie of andere dienstverlening. Doorverwijzen maakt een belangrijk deel uit van onze activiteiten. Ouders telefoneren ons wel eens omdat ze een dergelijke situatie meemaken en niet goed weten hoe ze ermee moeten omgaan, zeker wat hun kinderen betreft. Naargelang de situatie brengen wij hen dan in contact met de meest geschikte hulpverlener of organisatie.

Hulpverleners in palliatieve settings krijgen voortdurend te maken met pijn, ziekte, overlijden. Hoe ondersteunen jullie hen wanneer ze het moeilijk krijgen?

L.C.: Geconfronteerd worden met het overlijden en het moeten loslaten van mensen voor wie je een tijd hebt gezorgd, betekenen soms inderdaad een zware belasting. Daarom kunnen ook zorg- en hulpverleners bij ons terecht voor ondersteuning: informatie en advies, een ondersteunend gesprek, ondersteuning bij het ontwikkelen van rouwzorginitiatieven in de eigen instelling, vorming over rouw enz.

Bedankt voor het gesprek en nog veel succes met uw werking.

Geschreven door Jan Jacobs, vertaald door Emmanuelle Van Besien